

Iisalmen lyseo

Suunnitelma opiskelijan suojaamiseksi päihteiltä ja tupakkatuotteilta

Päivitetty 25.3.2021

Sisällys

1. Johdanto	2
2. Yleiset periaatteet	2
3. Päihdetyö Iisalmen lyseossa	2
4. Toimintaohjeita	3
4.1. Henkilö on selvästi päihteiden vaikutuksen alainen	3
4.2. Opiskelija käyttää tupakkaa tai tupakkatuotteita koulun alueella	4
4.3. Opiskelijan epäillään käyttävän päihteitä	4
4.4. Opiskelija kertoo käyttävänsä päihteitä	4
4.5. Kiellettyjen aineiden takavarikointi	5

1. Johdanto

Iisalmen lyseon päihdestrategiassa kuvataan toimintaohjeet tilanteessa, jossa joudutaan tekemisiin opiskelijan päihteidenkäytön tai päihde-epäilyn kanssa. Lisäksi strategiassa kuvataan lyhyesti oppilaitoksessa toteutettavaa päihteiden ja tupakkatuotteiden käyttöä ehkäisevää työtä.

Päihteillä tarkoitetaan tässä yhteydessä alkoholia ja huumeaineita. Myös lääkkeet, liuottimet ja muut aineet luokitellaan päihteiksi, jos niitä käytetään päihtymistarkoituksessa. Iisalmen lyseo on savuton lukio, jonka alueella tupakkaa, tupakkatuotteita, sähkötupakkaa, vesipiippua tai nikotiinittomia yrттisavukkeita ei saa käyttää.

2. Yleiset periaatteet

Päihteiden, tupakan ja tupakkatuotteiden käyttö on kielletty Iisalmen lyseon kaikissa rakennuksissa, kaikissa oppituntien pitopaikoissa, lyseon ulkoalueilla sekä koulun järjestämissä tilaisuuksissa, retkillä ja matkoilla.

Tupakkatuotteiden hallussapito on kielletty alle 18-vuotiailta. Huumeaineiden käyttö ja vähäisen määrän hallussapito omaa käyttöä varten on huumeaineiden käyttörikos.

Kielto koskee opiskelijoiden ja henkilökunnan lisäksi myös koulujen iltakäyttäjiä sekä muita oppilaitoksessa asioivia. Kielto on voimassa aina, myös ilta- ja loma-aikoina. Laki velvoittaa opettajaa ja rehtoria puuttumaan oppilaitoksen alueella tupakoimiseen ja päihteiden käyttöön.

3. Päihdetyö Iisalmen lyseossa

Päihdetyö Iisalmen lyseossa voidaan jakaa kolmeen osaan: ennaltaehkäisevään työhön, varhaiseen puuttumiseen ja toimintatapoihin, joita sovelletaan ongelmatilanteissa. Kouluterveys- ja hyvinvointi kyselyn tulokset ohjaavat päihteiden vastaisen työn sisältöä ja painotuksia.

Opiskelijaterveydenhuolto, eri oppiaineiden jakama tieto ja opettajakunnan päihteiden ja tupakan vastainen kasvatustyö sekä päihdeongelmista pidetyt valistustilaisuudet on lyseon tekemää ennaltaehkäisevää päihdetyötä. Sen tavoitteena on ehkäistä tupakoinnin ja muiden päihteiden käytön aloittamista sekä vähentää nuorten päihteiden käyttöä, tupakointia sekä muiden tupakkatuotteiden käyttöä. Ennaltaehkäisevään toimintaan kuuluu myös turvallisen oppimisympäristön luominen, päihteidenkäytön varhainen tunnistaminen ja välitön puuttuminen.

Tupakoinnin lopettamiseksi tarjotaan myös terveydenhuollon puolelta ohjeita ja tukea.

Tupakointiin ja päihteisiin liittyvät ohjeistukset on kirjattu koulun järjestyssääntöihin, jotka käydään läpi aloittavien opiskelijoiden kanssa syyslukukauden alussa ja aina tarvittaessa myöhemmin opintojen aikana mm. ryhmänohjaustuokioissa.

Jos opettajilla tai koulun henkilökunnalla herää huoli opiskelijan päihteiden käytöstä, otetaan asia mahdollisimman nopeasti puheeksi opiskelijan kanssa. Tämä on lyseon varhaisen puuttumisen toimintaa.

Opiskelijan terveys- ja muita tietoja käsitellään aina luottamuksellisesti. Laki sallii kuitenkin terveydentilatietojen luovuttamisen henkilöille, jotka vastaavat oppilaitoksen turvallisuudesta ja turvallisuuhan arvioimisesta, tai henkilöille, jotka ohjaavat opiskelijaa muihin opintoihin ja tukipalveluihin. Tällaisia henkilöitä ovat mm. rehtori ja opinto-ohjaaja.

Tilanteissa, joissa henkilökunnan täytyy puuttua päihteiden tai tupakan käyttöön, tulee mahdollisuuksien mukaan olla aina paikalla kaksi oppilaitoksen henkilökunnan jäsentä tai tapaamisen tulee olla oppilaitoksen opiskelijahuollon suunnittelema. Täten varmistetaan tapaamisen turvallisuus ja luottamuksellisuus.

Opiskelijan tai opiskelijan huoltajan kanssa käytyjen keskustelujen sopimukset tai tavoitteet ja opiskeluhuollon päätökset sekä muut jatkotoimenpiteet kirjataan Wilmaan.

4. Toimintaohjeita

4.1. Henkilö on selvästi päihteiden vaikutuksen alainen

Jos havaitaan opiskelijan olevan selvästi päihteiden vaikutuksen alainen, tulee koulun henkilökunnan jäsenen heti puuttua asiaan, jos hän voi tehdä sen itseään vaarantamatta. Mikäli päihtynyt opiskelija on vaaraksi itselleen tai muille tai on välttämättömän avun tarpeessa, soitetaan hätänumeroon 112.

Jos tilanne on rauhallinen, henkilökunnan jäsen keskustelee opiskelijan kanssa, toteaa hänen henkilöllisyytensä ja ottaa sitten yhteyttä rehtoriin. Suotavaa on, että tilanteessa on läsnä useampia koulun henkilökunnan jäseniä.

Rehtori ottaa yhteyttä muihin tarpeellisiin tahoihin, kuten opiskeluhuoltoryhmään, opiskelijaterveydenhuoltoon, huoltajaan ja viranomaisiin. Jos opiskelija on alaikäinen, otetaan aina yhteys huoltajan ja pyydetään häntä koululle.

Täysi-ikäistä, päihteiden vaikutuksen alaista opiskelijaa ei tule päästää yksin koulun alueen ulkopuolelle, jos arvioidaan, että hänen tilansa voi altistaa hänet tapaturmalle. Alaikäinen, päihteiden vaikutuksen alainen opiskelija päästetään pois koulusta vain huoltajan tai tämän valtuuttaman henkilön kanssa.

Jos kyseessä on oppilaitoksen ulkopuolinen henkilö, hänelle kerrotaan, että päihtyneenä on kiellettyä olla oppilaitoksen alueella ja hänen tulee poistua alueelta. Jos hän ei noudata kehotusta, otetaan yhteyttä viranomaisiin.

4.2. Opiskelija käyttää tupakkaa tai tupakkatuotteita koulun alueella

Tupakkatuotteiden käytön havaitseva koulun henkilökunnan jäsen puuttuu asiaan ja kertoo opiskelijalle koulun säännöistä. Jos opiskelija ei pyynnöstä huolimatta lopeta tupakkatuotteiden käyttöä, häntä pyydetään poistumaan koulun alueelta. Hän voi palata alueelle lopetettuaan tuotteen käytön. Tapauksesta ilmoitetaan rehtorille ja alaikäisen opiskelijan huoltajalle. Opiskelijalle tarjotaan mahdollisuutta saada tukea tupakoinnin lopettamiseksi.

Jos kyseessä on lyseon tiloissa oleva yläkoulun oppilas, otetaan yhteyttä opettajaan, jonka tunnille hän on menossa tai jonka tunnilta hän on poistunut, ja pyritään näin saamaan tieto oppilaan henkällisyydestä. Tämän jälkeen asiasta ilmoitetaan yläkoulun rehtorille.

Jos kyseessä on oppilaitoksen ulkopuolinen henkilö, hänelle kerrotaan, että tupakkatuotteiden käyttö on kiellettyä oppilaitoksen alueella ja hänen tulee poistua alueelta. Jos hän ei noudata kehotusta, otetaan yhteyttä viranomaisiin.

4.3. Opiskelijan epäillään käyttävän päihteitä

Jos joku henkilökunnasta epäilee opiskelijan käyttävän päihteitä, hänen tulee ottaa yhteyttä rehtoriin. Opiskelijan kanssa järjestään keskustelutilaisuus. Ensisijaisesti tällaisen keskustelun hoitaa ryhmänohjaaja. Jatkotoimet riippuvat opiskelijan vastauksesta.

Jos opiskelija kieltää käytön tai ei halua keskustella asiasta, ilmoitetaan huolesta kuitenkin opiskeluhoitoryhmälle. Ryhmä laatii toimintasuunnitelman, johon voi liittyä ilmoitus huoltajalle, hoitono- ja ohjaussuunnitelma ja ilmoitus lastensuojeluun. Jos opiskelija myöntää päihteiden käytön, ottaa opiskeluhoitoryhmä asian hoitaakseen.

4.4. Opiskelija kertoo käyttävänsä päihteitä

Jos alaikäinen opiskelija kertoo käyttävänsä päihteitä tai jää kiinni päihteiden käytöstä, keskustellaan opiskelijan kanssa jatkotoimenpiteistä. Tapaus ilmoitetaan opiskeluhoitoryhmälle. Ryhmä laatii yhdessä esim. alaikäisen opiskelijan huoltajan kanssa toimintasuunnitelman, johon voi liittyä hoitono- ja ohjaussuunnitelma sekä ilmoitus lastensuojeluun ja viranomaisille.

Toimintaa valvomaan nimetään vastuuhenkilö, joka varmistaa, että asia etenee.

Jos opiskelija on täysi-ikäinen ja kyseessä ovat lain mukaan kiellettyjen aineiden käyttö tai hallussapito, otetaan yhteyttä viranomaisiin. Tämän jälkeen opiskeluhoitoryhmä rehtorin kanssa päättää jatkotoimenpiteistä.

4.5. Kiellettyjen aineiden takavarikointi

Oppilaitokseen ei saa tuoda eikä oppilaitoksessa saa työpäivän aikana pitää hallussa sellaista esinettä tai ainetta, jonka hallussapito on muussa laissa kielletty tai jolla voidaan vaarantaa omaa tai toisen turvallisuutta. Rehtorilla ja opettajalla on yhdessä tai erikseen oikeus työpäivän aikana ottaa haltuunsa opiskelijalta 40 §:n 2 momentissa tarkoitettu kielletty esine tai aine. Tällainen aine on esim. alaikäiseltä löydettävä alkoholi.

Opiskelijalta haltuun otetut esineet ja aineet luovutetaan työpäivän päätteeksi alaikäisen opiskelijan huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle ja täysi-ikäiselle opiskelijalle itselleen. Esineet ja aineet tulee kuitenkin luovuttaa poliisille tai muulle laissa säädetylle viranomaiselle, jos opiskelijalla, tämän huoltajalla tai muulla laillisella edustajalla ei lain mukaan ole oikeutta pitää niitä hallussaan.